

Vzdělávací obor: **Osobnostní a sociální výchova**

Očekávaný výsledek učení: CSP-OSV-002-ZV5-003

Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.

Popis úrovně: Splněno

- Aktivně se zapojuje do skupinových činností, rozpozná na příkladu svou roli a role druhých ve skupině.
- Prostřednictvím dohodnutých postupů se podílí na vytváření atmosféry bezpečí ve skupině.
- Na základě zkušenosti z modelových situací pojmenuje výhody a nevýhody kooperace a soutěžení.
- Popisuje své eticky vhodné chování.
- V modelových situacích rozlišuje jednání, ve kterém jsou uplatňována základní etická pravidla, projevy prosociálního chování.
- Při práci ve skupině navrhne, co přispívá ke splnění společného cíle i případné nedostatky a problémy, které činnost skupiny ovlivňují.
- V modelových situacích aplikuje empatické naslouchání, respekt vůči druhým (např. uznáním názoru druhých, uznáním chyby a snahou o její nápravu) i sobě (např. vyjádřením a obhajobou svého názoru nebo vyjádřením svých potřeb).

Most přes řeku

Autor: Šárka Machová

Anotace

Tato aktivita rozvíjí dovednosti spolupráce ve skupině, komunikace, respektování pravidel a role druhých. Vedeme žáky k uvědomění si vlastní role, atmosféry při spolupráci, přínosu i omezení v týmu. Žáci po skupinové spolupráci vyplňují reflektivní sebehodnocení.

Zadání pro žáky

Teď se z vašich skupin stávají obyvatelé sousedních vesnic propojených mosty přes širokou řeku. Při velkých záplavách došlo ke zhroutilí všech mostů a vy se teď nemůžete navštívit, každá vesnice má jiný obchod, do kterého se potřebujete dostat. Vaším úkolem je postavit most z papíru a dalších dostupných materiálů (např. brček, špejlí, lepicí pásky), který unese 1 model autíčka.

Nejprve si svůj tým (vesnici) pojmenujte, název týmu a členy si vyplňte do pracovního listu.

Poté si v týmu rozdělte role - stavitel, mluvčí, kontrolor pravidel, organizátor (případně dva stavitelé). Kdo bude co dělat, si vyberte podle toho, co vás baví nebo co si chcete zkusit. Rozdělení a popis запиšte do pracovního listu.

Poté vymyslete společně plán stavby (opět využijte pracovní list), most postavte a otestujte jeho pevnost pomocí autíčka. Nakonec společně zodpovězte reflexivní otázky v závěru pracovního listu. Můžete vést diskuzi nad tím, jak jste jako tým pracovali, co přispělo k úspěchu a co ho mohlo ohrozit.

Mluvčí prezentuje vaše odpovědi v pracovním listu a samotný most. Vyslechneme si všechny skupiny.

Na závěr si každý vyplní vlastní reflexi jejich zapojení a spolupráce.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní Spolupráce a týmová práce (KPP-TYM-000-ZV5-001)	<i>Podílí se na spolupráci ve skupině</i>	- zadávám pravidelně náměty projektové výuky nebo jiný úkol, kde budou žáci pracovat v párech, skupinově, v týmu - vytvářím různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi, pomáhám žákům nastavit role, nabízím možnost výběru rolí - posiluji pocit individuální a kolektivní zodpovědnosti tím, že zadávám skupině dílčí úkoly (podporuji rozdělování úkolů a dbám na to, aby každý ze členů skupiny plnil své povinnosti a zapojil se do společné práce) - nastavuji se žáky pravidla komunikace při spolupráci (vizualizace pravidel – skupinová práce) - v případě potřeby zastavím skupinovou práci a žákům pojmenuji to, čeho jsem si všiml – zařazuji také průběžný prostor pro reflexi žáků - pomáhám žákům ve skupině rozdělit úkoly a povinnosti tak, aby měl každý člen jasně definovanou roli a odpovědnost (přispívám k efektivnímu fungování pracovních týmů i celé třídy) - vedu žáky k reflexi a sebehodnocení zkušeností ve skupině a pomáhám jim pojmenovat, které role jim vyhovují nejvíce a proč

Metodický komentář pro učitele

Nejprve rozlosujeme/vytvoříme skupiny po 4–5 žácích. Pravidla komunikace (např. mluví jeden, ostatní naslouchají, ptáme se, nenapadáme nápady druhých) si skupina buď zvolí předem, nebo je připraven soubor nabízený učitelem.

Role ve skupině :

Stavitel – fyzicky skládá most podle návrhů

Organizátor – zodpovídá za organizaci stavby, hlídá čas

Mluvčí – shrnuje nápady skupiny a prezentuje výsledky

Kontrolor pravidel – dohlíží na dodržování domluvených pravidel (např. kdo mluví, jak si nasloucháme)

V průběhu aktivity učitel do spolupráce nezasahuje, pokud to není nutné. Při monitorování aktivity lze upozorňovat na pravidla. Může všimnout co nejvíce momentů fungujících a nefungujících spolupráce, těmito postřehy doplnit reflexi aktivity.

Tipy:

1. Pro zážitek úspěchu je vhodné dopřát žákům dostatek času.
2. Díky losování se žáci spolupracovat s různými spolužáky.
3. Role ve skupině můžeme představit či vytvořit společně s žáky. Je užitečné, pokud role a jejich popis mají na očích.

4. Další variantou je během aktivity zastavovat práci na vybraných místech (např. po 10 minutách) a vést krátké reflexe typu: „Kdo něco navrhl a ostatní to přijali?“ „Kdo pomohl druhému, když si nevěděl rady?“ „Jak se daří rozdělení rolí?“ Tuto strategii volíme zejména se skupinami, které potřebují strukturovat práci a značnou podporu od pedagoga při spolupráci.
5. Reflexe postupně sbírané do portfolia zaznamenávají pokrok v dovednosti spolupracovat.
6. V návazné práci se třídou nabídneme scénky, např. někdo navrhuje nápad a ostatní ho ignorují, někdo přerušuje druhého, skupina se nemůže dohodnout atd. Skupiny navrhují, jak by se v situaci dalo zachovat s respektem.
7. Učitel může využít principu záznamového archu, v němž se zaměří na jeden či několik aspektů spolupráce a sleduje je ve skupinách.

Popis ověřování

Učitel*ka sleduje, vede žáky k:

- sebeorganizaci spolupráce
- vyslovení názoru na průběh spolupráce
- reflexi své role ve skupině
- rozpoznání přínosu druhých
- konkrétním návrhům na zlepšení příští spolupráce

Příloha

Pracovní list „Společná stavba mostu“